

Det er svært at kritisere *Folk-lexicon* for hvad der står i det. Det er det grundigste og mest omfattende leksikon jeg kender, men udvælgelseskriterierne gør at der efter min mening mangler nogle væsentlige ting.

Traditionen er f.eks. kraftigt underprioriteret. Den stikker hovedet frem i oversigtsartiklerne som f.eks. den om irsk folkemusik, hvor Siniveer på ca. 2 sider når at ridse Irlandshistorie fra clantiden før år 1000 til i dag op og desuden når at nævne de almindeligste danseformer, de mest brugte instrumenter, de vigtigste udøvere på dem og de vigtigste grupper iøvrigt. Det er ikke svært at forstå, at traditionen får så lille plads, når man tager udvælgelseskriterierne i betragtning. Det er ikke først og fremmest traditionens folk der optræder ved festivaller og i klubber, men det er lidt underligt at give plads til artikler om mere eller mindre inferiorer genrer fordi de skulle have påvirket folkemusikken, når man ikke levner plads til traditionen som uden tvivl har betydet mindst lige så meget for den folke-musikscene, vi har i dag.

I småtingsafdelingen kan man undre sig over at den engelske concertina-spiller Alistair Andersson ikke er medtaget, når han dog er nævnt i artiklen om *High Level Ranters*, at en gruppe som Ian Campbell Folkgroup ikke er nævnt, de må vist være kendt i Tyskland og endelig, at en sanger og sangskriver som Eric Boggie heller ikke er med.

Men sådanne småting ændrer ikke indtrykket af dette leksikon som et af de bedste, af de få som findes. Et indtryk, der bekræftes, når man når til den omfattende litteraturliste bag i bogen. For danske læsere er det selvfølgelig ærgerligt at der ikke er danske opslag, men hvis man har sin gang på Tønder- eller Skagen-festivallerne eller lytter til radioens Folknyt, vil man kunne gøre god brug af Kaarel Siniveers *Folk-lexicon*.

Tilbage står så bare at vi fra danske side tager os sammen og får lavet noget tilsvarende med den danske og nordiske musik i høj-sædet.

Lars Nielsen

# Debat

## Andresens fordomme

Tidsskriftet Modspil er, så vidt jeg er orienteret, et tidsskrift, som på en slags videnskabelig basis skal analysere musik og musikliv og sætte i samfundsmæssig og politisk perspektiv. Hvis man finder den slags relevant, rummer tidsskriftet ofte interessant læsning. Men, alt for ofte, er grundlaget for denne forskning individuelle skribenters fordomme og forestillinger om, hvordan virkeligheden muligvis hænger sammen. Der har været grelle tilfælde i Modspil's historie, når velmenende mennesker har betragtet verden fra skrivebordet og gættet på, hvordan den mon er skruet sammen. Sidst – og næsten værst – var Jørn T. Andresen fordomme og gætteri om tidsskriftet MM's opfattelse af musik i 70'erne. (Modspil 19/1982).

Først konstaterer han – helt korrekt – at MM i disse år må karakteriseres som »*musikkritisk og analyserende, et tidsskrift, der interesserer sig for vilkårene for musikere, spillesteder og publikum med en kulturpolitisk vision om at få anerkendt rytmisk musik på lige fod med f.eks. klassisk*«. Derefter går Andresen bananas og fjerner sig fra virkeligheden ved at påstå, at MM i samme tiår opfattede »*progressiv musik*« som »*lig med krævende soli, hurtigfingermentalitet, stort opsatte arrangementer, sammensat rytmik o.s.v.*« og konkluderer, at det musikkritiske og analyserende alligevel bare drejede sig om »*musik for intellektet, til hovedet*. . .«

Egentlig er der ikke grund til at sige andet, end at Andresen her bare gætter – han fremfører, hvad han *tror* var MM's linie. Han bygger på sine fordomme om musikere, der kan mere end tre akkorder. Det eneste, han har glemt er at *læse* MM i 70'erne. Jeg indrømmer, at det er et stort arbejde, men kære Jørn T. Andresen – det vil give gode resultater og

du vil forbavnes over alle de artikler og anmeldelser, hvor skribenter giver udtryk for deres utilfredshed med musik, der mere er teknik end *musik*. Du kan sikkert også møde det modsatte, for MM er et tidsskrift, som afspejler mange forskellige holdninger. Det ligger ikke, og har aldrig ligget, i bladets linie, at en enkelt holdning eller retning skal præge bladet. Der har aldrig, i 70'er-redaktionen, eksisteret nogen som helst erklæret linie, som specielt skulle støtte en bestemt genre, og iøvrigt var redaktionen i de år sammensat af så forskellige mennesker, at det aldrig ville have kunnet lade sig gøre. Det, der snarere gør ondt på Jørn T. Andresen, er muligvis den kendsgerning, at den såkaldte fusionsmusik faktisk spillede en vigtig rolle på den danske, rytmiske musikscene i 70'erne. Og det var ikke MM's skyld, men musikernes og lytternes. MM reflekterede, hvad der faktisk skete. At MM så ikke straks kastede sig jublende over punkmusikken i 1977, skyldes nok det faktum, at der ikke rigtig skete noget i Danmark. Da det egentlige boom kom nogle år senere, havde MM vist ret godt fat i, hvad der skete. Rent faktisk overlod den gamle redaktion bladet til yngre folk – af egen fri vilje! At påstå, at MM ikke har dækket punk og new wave fra 1980, kan kun være mod bedre vidende.

Men lad mig så, i en indskudt bemærkning sige, at fordommene, som os er tykt ud af sætningen: »*. . . krævende soli, hurtigfingermentalitet, stort opsatte arrangementer, sammensat rytmik o.s.v.*« er meget betegnende for mange af de holdninger, som kommer til udtryk i Modspil. Den romantiske sværmen for kunstneren på det fugtige tagkammer og despekt for musikeren, der også opfatter sin musiceren som et arbejde og et studium, er i

bund og grund en småborgerlig holdning. Denne puritanske dyrkelse af kvaliteten i de berømte tre akkorder er en middelmådigheds-dyrkelse, som er *meget* dansk, men som på den anden side aldrig ville blive accepteret, hvis det drejede sig om dårligt arbejde udført af en murer, tømrer, blikkenslager. . .

I Vestafrika studerer grioterne i 30 år for at blive virtuose kora-spillere og kald mig Mads, hvis en Modspil-analytiker nogensinde ville finde på at gå af det. Men hvis en dansk jazz- eller rockmusiker bliver lidt rap på fingrene, fordi han eller hun finder glæde og tilfredsstillelse i at øve sig hver dag, er helvede løs.

Men tilbage til Modspil 19/82. I sit forsøg på at påvise, at MM slet ikke var med på noderne i slutningen af 70'erne, kreerer Jørn T. Andresen lidt behændigt citat-fusk – bare ikke behændigt nok. Først citeres en MM-omtale af det århusianske punkblad dB 110. MM gør faktisk opmærksom på bladets ekstens umiddelbart efter dets opståen – omend i en humoristisk tone – »... drives af den århusianske punk-mafia. . . « Og hva' så? Andresen er garanteret mere ømskindet end det århusianske punk-miljø. Men det bliver straks oversat til at »*Tonen mellem MM og dB 110 var skarp*« – som om der var en eller anden blad-krig. Derefter fortsætter den smarte sammenblanding af begreberne, når Andresen skriver, at »*Anders Rou gav MM's J.J. Gjedsted tørt på*«: Jamen, det var ikke mig, der skrev det om den århusianske »punkmafia«, men en anden *navngiven* MM-medarbejder – og det var vel at mærke heller ikke nogen redaktionel note. Smart, Andresen!

Men absolut til et nul på Journalisthøjskolen. Normalt ville man kalde den slags »boulevardblads-journalistik«. Endelig citerer Andresen fra det læserbrev i MM, hvor Anders Rou Jensen skulle forestille at give J.J. Gjedsted tørt på – en ordentlig mundfuld om, at jeg skulle have kaldt den unge rock-musik for dekadent, nihilistisk og fascistisk. Andresen glemmer bare at undersøge, hvad jeg virkelig har sagt – *hvad* det var, jeg mente

var nihilistisk og dekadent og at selv Rou Jensen i sin tid blev mig svar skyldig på *hvor og hvornår* jeg havde kaldt den unge rock fascistisk. Tingene er mere sammenhængende og komplicerede end som så – og tilsyneladende også mere komplicerede end hvad en analytiker i 1982 kan få ud af at kigge i gamle blade – eller at skumme overfladen.

For længere end til overfladen kommer Jørn T. Andresen aldrig. Det bliver de lette og hurtige konklusioner, som sikkert bekræfter hans egne fordomme. Men kan andre bruge dem til noget?

Derimod bliver det interessant, når skrivebordsarbejde bliver konfronteret med det virkelige liv. Det gør det i musikeren Peter Ingemann's anmeldelse af bogen »Beat på dansk« i samme nummer af Modspil. Han slutter meget venligt med at sige det om bogen, som man som regel også må ende med at sige om Modspil – »... *men Rock og Rul er det ikke, jeres »sang« har sin egen matematiske skønhed, men svingningstallet er påvirket af, at vi kommer omkring emnet, men ikke ind i det*«.

Jens Jørn Gjedsted  
(MM-redaktør 1968–1980)

## Svar på Jens Jørgen Gjedsteds læserbrev:

Kære Jens Jørgen!

»Andresens fordomme« – det var ikke så lidt. Dit temperament fejler øjensynlig ikke noget, men jeg orker ikke deltage i den hanekamp du lægger op til. Det er ret tydeligt, at du kan have respekten for min »pen« et meget lille sted. Det er jo dit problem først og fremmest.

Hvis jeg virkelig havde skrevet en artikel om MM – som jeg i øvrigt i en årrække har været flittig og tilfreds læser af – kunne jeg til nød forstå din attack, men det har jeg ikke, overhovedet ikke. Jeg skulle skrive en kort historisk oversigt for at få linier(ne) trukket op til den aktuelle magasinsituation – den inten-

tion fremgår vist tydeligt af artiklen (*Magazinet Staccato – 80'ernes musikblad*) – i denne oversigt er MM naturligvis en uomgængelig størrelse.

Så vidt så godt. Jeg beskriver MM på to måder. Dels i form af en karakteristik, som både du og jeg åbenbart er rørende enige om. Og dels i form af en vurdering af bladets profil i midt-halvfjerdserne, som naturligvis er min, men ikke blot hentet ud af luften. Tendensen til at fokusere på fusionsmusikken er klart til stede i den periode, det vil jeg fastholde.

Du tillægger mit standpunkt enorme moralske undertoner, mærkelig nok opfatter jeg det overhovedet ikke sådan. Det er absolut ikke første gang i (medie)historien at et blad, en avis eller et magasin reagerer »forsinket« på en samtidig historisk udvikling. Forsinkelsen kan have rod i redaktionelle traditioner eller en »konservatisme« om man vil. Jeg ser MM's efterslæb i forhold til ny-rock'en i slutningen af halvfjerdserne som resultatet af en sådan redaktionel mekanisme.

Det er rigtigt, at I var på pletten så snart et dansk (punk)miljø opstod, men det er ikke nogen videre god »undskyldning«, for i øvrigt er det jo så afgjort MM's linie at være *først* med det nye, uafhængigt af om der er et miljø eller et »bredt« publikum. MM's interne ledertråd er »kvalitet« og ikke »udbredelse«, og der gik åbenbart nogen tid før ny-rock'en fik kvalitetsstemplet. Det er her humlen ligger begravet.

Til din anklage om citatfusk vil jeg blot sige, at citaterne er korrekt refereret. Jeg indrømmer, at jeg måske burde have tjekket debatten lidt bedre, men for mig var det afgørende at få konstateret, at der var en debat igang. Og så skriver jeg endog, at debatten »i sig selv ikke er videre interessant, men (...) symptom på at musikscenen er ved at skifte« (s. 22). Jeg havde aldrig drømt om, at der sad en kolerisk Gjedsted på spring med millimeterpapiret fremme.

Jeg ved ikke, hvad du har i klemme, men det kan umulig være mine »fordomme«, ellers fatter jeg ikke en brik. Din lange kritik har jo egentlig ikke en disse med min artikel at gøre.

Og så sku' jeg hilse og sige, at jeg da virkelig godt kan li' tre akkorder, osse selvom de er »maj 7'ere«, »13'ere« og »dim'er«.

Jørn Andresen

## Musik og sex

Nu er musiketnologien næsten gledet ud af undervisningstilbudet. Der bliver slet ikke råbt op. Er det mon slet ikke et savn? Måske tror folk, at de kender faget, fordi det efterhånden er blevet nævnt i mange sammenhænge og der har været undervist i det på Musikvidenskabeligt Institut i København i nogle år.

Det kan ihvertfald forbigås i stilhed, når der bliver trykt fejlagtige floskler på sort og hvidt, et sted hvor alle musikinteresserede kan tage det til sig og viderebringe det. Bl.a. står der skrevet i Modspil nr. 19, side 7 (1982):

»Næsten alle primitive folkeslag har deres fester, som står i tæt forbindelse med seksuelle hændelser. De begynder regelret med traditionel dans, ceremoniel musik og ender i seksuelle orgier«.

I 1935 vidste man ikke meget om musik udenfor ens egen kultur. Man er nødt til at kende et bredere spektrum og især at kende indgående en eller flere kulturformer før man overhovedet kan udtale sig om musikalsk adfærd.

Poul Rovsing Olsen giver mange litteraturreferencer i hans bog **Musiketnologi** (1974). Jeg har selv skrevet en artikel om dans fra Stillehavsoen Bellona i **Musik og Forskning** (1981, s. 240-260). Jeg kan nævne utallige kulturer hvor dans ikke står i forbindelse med seksuelle hændelser, langt mindre ender i seksuelle orgier, og det er ikke almindeligt.

Jane Mink Rossen, M.A.

## Nye bøger

En liste over nye bøger, som vi mener har interesse for vore læsere. Listen tilstræber ingen form for fuldstændighed.

Gerald Abraham: *The Age of Beethoven 1790-1830*. The New Oxford History of Music. Oxford University Press 1982.

Flemming G. Andersen, Otto Holzapfel og Thomas Pettitt: *The Ballad as Narrative*. Studies in the ballad traditions in England, Scotland, Germany and Denmark. Odense Universitetsforlag 1982. 162 s., kr. 170,80.

O.H. Andersen: *Ottomine og Hartvig - Sange og fortællinger*. Skælskør Folkekulturarkiv 1982. 116 s., kr. 60 + bånd. (Fås fra Folkekulturarkivet, Møllebakken 29, Skælskør. Tlf. (03) 59 59 00/59 64 80).

Dick Bradley: *The Cultural Study of Music*. University of Birmingham 1981. 66 s. (Stencillat).

Per Erik Brolinson og Holger Larsen: *Rock. Aspekter på industri, elektronik og sound*. Falköping 1981. 246 s., d.kr. 173,50.

Carl Dahlhaus: *Studien zur Musikgeschichte Berlins im frühen 19. Jahrhundert*. (Studien zur Musikgeschichte des 19. Jahrhunderts, bd. 56). Regensburg 1980. 508 s.

Dizzy. *To Be or Not to Be*. The Autobiography of Dizzy Gillespie with Al Frazer. London 1982. 552 s., £ 8,95.

Peter Fletcher: *Roll over Rock; a study of music in contemporary culture*. London 1981. 175 s.

Don George: *Sweet Man*. The Real Duke Ellington. New York 1981. 272 s., kr. ca. 167.

B. George og Martha DeFoe (red): *International Discography Of The New Wave*, 1982/83. New York 1982.

Ivan Hansen (red): *Per Nørgård*. Kbh. 1982. 326 s., kr. 140. - Antologi af artikler.

Elisabeth Haselauer: *Handbuch der Musiksoziologie*. Wien-Köln-Graz 1980. (Böhlau wissenschaftliche Bibliothek). 232 s.

Nils Harbo: *Improvisation*. En indgang til improvisation inden for rock, jazz, blues, reggae m.m. Den rytmiske aftenskoles forlag 1982. 144 s. + bånd, kr. 98 + 40 kr.

Ole Lindegård Henriksen: *Herfra hvor vi står. Rockkultur, ungdomskultur 1955-1980*. Tekster, noder, billeder til dansk, engelsk musik. Herning 1982. 180 s., kr. 98.

Patrick Humphries: *Meet on the Ledge - A History of Fairport Convention*. London 1982. 112 s., kr. 105.

Birgit Lyngé: *Rytmsk musik i Grønland*. Publimum, Århus 1982. 218 s., kr. 88.

Dave Marsh: *Elvis*. New York 1982. \$ 35,-.

*Musik & Forskning*, 8. Årbog for Musikvidenskabeligt Institut, Kbh. 1982. 168 s., kr. 90. - Med artikler om Danmarks første folke-melodiindsamling, det danske syngespils opkomst, Mahler m.m.

Bob Pegg: *Rites and Riots. Folk customs of Britain and Europe*. Poole, Dorset 1981. 144 s., kr. 223,75. - En sammenfattende skildring af folkekulturens skikke og fester, herunder også musik.

Steve Bernhard Peinemann: *Die Wut, die du im Bauch hast*. Politische Rockmusik. Reinbek bei Hamburg 1980, 231 s.